

150 ÉVES AZ ORSZÁGOS METEOROLÓGIAI SZOLGÁLAT (EGY EMLÉKÉV MARGÓJÁRA)

THE 150 YEAR OLD HUNGARIAN METEOROLOGICAL SERVICE

Fejes Edina, Szabó Bernadett, Szabó Dorottya

Országos Meteorológiai Szolgálat, 1024 Budapest Kitaibel Pál utca 1., rendezveny@met.hu

Összefoglalás. 2020. május 3-án ünnepelte az Országos Meteorológiai Szolgálat megalapításának 150. évfordulóját. A világjárvány miatt május helyett szeptemberben került megrendezésre a budai Várkert Bazárban a születésnap gála. Az eseményre az OMSZ régi és jelenlegi munkatársai mellett a Szolgálathoz kötődő legfontosabb ügyfelek képviselői, illetve az ország elöljárói voltak hivatalosak. Az elegáns eseményt állófogadás zárta.

Abstract. On May 3, 2020, the Hungarian Meteorological Service celebrated the 150th anniversary of its founding. Due to the pandemic, the birthday gala held at the Castle Garden Bazaar in Buda took place in September instead of the beginning of May. In addition to the old and current staff of the OMSZ, representatives of the most important clients associated with the Service and the country's magistrates were invited to the event. The gala was closed by a standing reception.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) 2020-ban ünnepelte fennállásának 150. évfordulóját. A jubileumi évben programok sorozatával emlékezett meg az intézmény az elmúlt másfél évszázadról. Az emlékévként legfontosabb eseménye szeptember 25-én, a Várkert Bazárban került megrendezésre.

Regisztráció az előtérben. A vendégek maszkot is kaptak a belépéskor.

Ezúttal sajnos nem egy pohár pezsgővel, hanem a jubileumi logóval ellátott arcmaskokkal köszöntötte az OMSZ a megjelent vendégeket, akik hőmérsékletmérés és kézferőtlenítés után léphettek az impozáns aulába, ahol ínycsiklandó falatkák és frissítők várták az érkezőket.

Miután a vendégek elfoglalták a helyüket, kihunytak a fények és az elsötétített teremben elkezdődött a műsor, az Országos Meteorológiai Szolgálat erre az alkalomra készült imázsfilmjével. A film a várttal ellentétben nem a 150 év kiemelkedő eseményeit, hanem az elhivatottság és a szakma szeretetének érzését kívánta átadni a közönségnek. Az OMSZ azokat az értékeket mutatta be, melyet megőrizve és alapul véve a jövőben is meghatározó szerepet tölthet be a társadalom mindennapjaiban, a gazdasági fejlődésben, az élet- és gyönyörvédelemben, valamint az ehhez

Az imázsfilm vetítése

kapcsolódó döntéshozatalban. Az Országos Meteorológiai Szolgálat számára a hagyomány nem jelent maradiságot, a szakmaiság nem jelent szűklátókörűséget, a (szakmai) sokszínűség nem jelent felületességet. Az OMSZ egy a múltjára büszke intézmény, melyet a professionalizmus, az innovatív gondolkodás, a fiatalos lendület, a tudomány szeretete, valamint a társadalom szolgálata iránti felelősségérzet egyaránt jellemez. Ezt az érzést pedig nagyszerűen közvetítette a néhány perces imázsfilm.

A filmvetítést követően az est műsorvezetője, Gundel Takács Gábor lépett először színpadra, aki röviden köszöntötte a közönséget és a kiemelt meghívottakat, s felkérte Dr. Radics Kornéliát, az OMSZ elnökét, hogy tartsa meg nyitóbeszédét. Az elnök asszony először köszöntötte a megjelent vendégeket. A meghívottak között ott volt az Országos Meteorológiai Szolgálatot felügyelő Dr. Nagy István agrárminiszter, Petteri Taalas, a Meteorológiai Világszervezet (WMO) főtitkára, Nyitrai Zsolt kiemelt társadalmi ügyekért felelős miniszterelnöki megbízott, Karácsony Gergely Budapest főpolgármestere és Szalay László ezredes az MH Geoinformációs Szolgálat (MH GEOSZ) szolgálatfőnöke. Ünnepi beszéde elején felelevenítette a 150 éves intézmény legemlékezetesebb pillanatait.

Az OMSZ elnöke összefoglalta az intézmény történetét a kezdetektől napjainkig, kiemelte, mekkora utat járt be a meteorológia, míg a korabeli mérési eszközöktől eljutott a mai modern technológiákig, a Morse táviratoktól a teljesen automatizált, korszerű rendszerekig. Beszédében felhívta a figyelmet arra, hogy az egyes országok meteorológiai szolgálatainak nemzetközi közösséget alkotnak, melynek elsődleges feladata az élet és vagyonvédelem szolgálata.

Dr. Radics Kornélia, az OMSZ elnöke megnyitja a jubileumi gálaestet 2020. szeptember 25-én

Hangsúlyozta, hogy az OMSZ a meteorológusok világközösségének tagjaként kizárólag hiteles, reprezentatív és ellenőrizhető adatokkal, a legfejlettebb tudományos ismeretekkel, előrejelzésekkel és operatív szolgáltatásokkal szolgálja az időjárás, az éghajlat, a hidrológia, az óceánok és a környezet védelmét.

Zárszóként megemlítette a 2021 januárjától életbe lépő ingyenes adatpolitikát is, amelynek köszönhetően a mérési adatok és előrejelzések – kormányzati támogatással – szabadon hozzáférhetővé válnak bárki számára. Végül arról beszélt, hogy az OMSZ a következő 150 évben is azon dolgozik majd, hogy a gazdasági és a társadalmi igényeket minél magasabb színvonalon, naprakész információkkal szolgálja ki.

Orbán Viktor miniszterelnök köszöntő levelét Nyitrai Zsolt, míg Áder János köztársasági elnök üzenetét Horváth Gyula

Nyitrai Zsolt olvasta fel Orbán Viktor miniszterelnök köszöntő levelét

elnökhelyettes olvasta fel. A miniszterelnök levelében kiemelte, hogy az OMSZ munkatársai nemcsak az előttünk álló napok tervezését segítik elő, hanem könnyebbé teszik többek között a mezőgazdaságban és az idegenforgalomban dolgozók életét is. Minden magyar ember nevében megköszönte, hogy a figyelmeztető előrejelzéseikkel védik az állampolgárok életét, biztonságát, valamint lehetővé teszik a felkészülést arra, hogy az egyre szélsőségesebbé váló időjárási jelenségek minél kevesebb kárt okozzanak az országban. A köztársasági elnök, aki személy szerint is elkötelezett az éghajlatváltozás elleni küzdelemben és a Föld vízkészleteinek megővésében, levelében külön kiemelte az Országos Meteorológiai Szolgálat szerepét a klímaváltozás kutatásában, működésének fontosságát az árvízvédelemben és a vízgazdálkodásban.

Ezt követően Dr. Nagy István agrárminiszter és Petteri Taalas professzor a WMO főtitkára üdvözlő beszéde hangzott el. Dr. Nagy István elmondta, hogy a globális éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásainak mérsékléséhez, a magyar agrárium versenyképességének megőrzéséhez, a gazdálkodás megtervezéséhez egyaránt nélkülözhetetlenek a meteorológiai adatok, az előrejelzések és a hosszabb távra szóló éghajlati modellek. A szélsőséges időjárás, köztük az özvívyszerű esőzések, az aszályok,

Dr. Radics Kornélia, az OMSZ elnöke átveszi az Agrárminisztérium ajándékát Dr. Nagy István minisztertől.

az intenzív hőhullámok miatt az emberiség egyre kiszolgáltatottabb, a kárenyhítés gazdasági eszközei pedig egyre sérülékenyebbek. Ez még fontosabbá teszi a nemzeti meteorológiai szolgálat fenntartását. Az időjárási károk enyhítése és az emberi élet biztonsága a legfőbb cél, melyben nélkülözhetetlen partner az Országos Meteorológiai Szolgálat, s nemzetközi szinten is elismert szakemberei. Megemlítette, hogy ezt a kérdést az Agrárminisztérium is kiemelten kezeli, s nagyszabású programokat indítottak az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklésére. Többek között öntözésfejlesztési és országfásítási programokat szerveznek. Hozzátette, hogy az időjárási szélsőségek – köztük az aszály – kivédésére hozott intézkedéseik ugyanakkor csak az OMSZ-szal együttműködve lehetnek hatékonyak.

Nagy István azt is elmondta, arra törekszenek, hogy a lehető legjobban összehangolják az agrártárca intézkedéseit

az OMSZ fejlesztéseivel. Ezek közül kiemelkedik a 280 állomásból álló országos automata mérőhálózat felújítása, bővítése, amit főként a polgári repülés kiszolgálása és a tervezett paksi bővítés indokol, továbbá az Európai Unió előírásainak megfelelő, nyílt adatpolitika bevezetése.

A miniszter az OMSZ méltatása mellett egy kézzel festett Herendi porcelán vázával is kedveskedett, amelyet elnök asszonynak adott át.

Az Agrárminisztérium ajándéka, egy Herendi porcelán váza

Az évforduló alkalmából kibocsátott 10.000,- és 2000,- forint értékű emlékérmek.

Petteri Taalas, a WMO főtitkára köszönti a születésnapos Szolgálatot 2020. szeptember 25-én

Petteri Taalas, az ENSZ Meteorológiai Világszervezetének (WMO) főtitkára elismeréssel szólt az Országos Meteorológiai Szolgálat munkájáról. Beszédében megemlítette, hogy Magyarországon az elsők között jött létre meteorológiai intézet, és kiemelte, hogy már 1717-ben végeztek hazánkban rendszeres méréseket. A főtitkár elismerését fejezte ki a januártól életbe lépő szabad adathozzáférés miatt, továbbá üdvözlendőnek találta a segítséget ahhoz, hogy a meteorológiai szolgálat elláthassa a biztonsághoz, a katasztrófavédelemhez kapcsolódó feladatait is. Hangsúlyozta, hogy ezen a téren minden befektetés tízszeresen fog megtérülni.

Egy rövid videóüzenet keretében Dr. Kandrács Csaba, a Magyar Nemzeti Bank alelnöke bemutatta az aznap kiadott – négyzet alakú – emlékérmét, mely 5-5000 db 2000 és 10.000 forintos címletben készült, színesfém ötvözetből, illetve ezüsből, címlettől függően.

Az érmeket Molnár Mercédesz szobrászművész tervei alapján készítették, előlapján a megújult logó ciklonja, míg tematikai oldalán balatoni táj ábrázolása látható, időjárás ciklonhoz kapcsolódó frontrendszer

Nyitrai Zsolt miniszterelnöki megbízott, Nagy István agrárminiszter, Petteri Taalas az ajándékba kapott emlékérmekkel

Szalay László ezredes átadja a Rédey Emlékplakettet az OMSZ elnökének

hideg- és melegfrontjának szinoptikus térképi megjelenítésével kiegészítve. A bemutató után Dr. Radics Kornélia a kiemelt vendégeket egy-egy tiszteletpléddal ajándékozta meg az MNB nevében.

A Rédey István emléklap

Az MH Geoinformációs Szolgálat – amelynek keretében működik jelenleg a katonai meteorológia – szolgálatfőnöke, Szalay László ezredes beszédét követően az OMSZ-nak adományozta a katonai térképészet legnagyobb díját, a Rédey István Emléklapet, melyet első alkalommal kaphatott meg szervezet. A díjat a közös munka és a geoinformációs támogatás működtetésben betöltött fontos szerepe miatt ítélte a döntőbizottság 2020-ban az Országos Meteorológiai Szolgálatnak.

Az ezredes úr beszédében kiemelte, hogy a Magyar Honvédség alapvetően az önálló képességek fejlesztését részesíti előnyben, de tudja, hogy a meteorológiai szolgálatok erre csak nagyon szigorú korlátozások mentén alkalmasak. Elmondta, hogy ahhoz, hogy az előrejelző szakemberek megfelelő időelőnyvel rendelkezésre álló információt biztosíthassanak a felhasználók részére, ismerniük kell a tőlük nagy távolságban zajló légköri folyamatokat is. Ennek érdekében a meteorológiai szolgálatok nemzetközi és nemzeti szinten egyaránt szoros együttműködésben, jól szervezett, adatcseré hálózaton keresztül biztosítják egymás számára az általuk előállított meteorológiai információkat. A januártól bevezetésre kerülő adatpolitikának köszönhetően az OMSZ és az MH GEOSZ az eddigi együttműködést még szorosabbra fonja, s a kapcsolat egy újabb szintre emelkedhet – hangsúlyozta az ezredes.

Ezt követően Gundel Takács Gábor néhány szóban bemutatta a Magyar Posta által május 4-én kibocsátott jubileumi bélyeget és a hozzá tartozó borítékot.

A bélyeg 50.000 db-os példányszámban, 40x30 mm-es méretben, fehér, famentes felületkezelt enyvezett bélyegpapírra készült, optikai fehérítővel. A grafika Baticz Barnabás tervei alapján készült. Az alkalmi bélyegképen Magyarország egy képzelet meteorológiai térképe, az alkalmi borítékon az OMSZ székháza és jubileumi logója, a bélyegzőben pedig az alapításkori pecsétjének stilizált rajza található.

Az évforduló alkalmából kibocsátott bélyeg.

A gálaműsort két produkció is színesítette. Az ünnepi beszédeket a Forгатag Művészeti Társaság táncos bemutatója szakította meg és frissítette fel kicsit a hallgatóság figyelmét. A táncosok az időjárást, valamint a meteorológia fejlődését mutatták be, pusztán mozdulataikkal, egyetlen szó nélkül. Táncukkal végig követték az idő múlását, a korabeli, ma már kosztümösnek számító kortól egészen napjainkig, ahol életünk egyik legmeghatározóbb eszköze a mobiltelefon, amely folyamatosan eláraszt minket meteorológiai információkkal is. Záró akkordként a Fonogram díjas Szabó Balázs Bandája adott egy közel fél órás, élő koncertet.

A műsort követően az előtérben díszvacsora várta a vendégeket, ahol az étkezés mellett ismét lehetőség nyílt kötetlen

Az évforduló alkalmából kibocsátott bélyeghez tartozó boríték.

Részlet a Forгатag Társulat műsorából

A Forгатag Társulat időjárás-tánca

A falra vetített idővonal, amely az előteret díszítette.

beszélgetésre. Az ízlésesen díszített könyöklő asztalok mellett fotófal, falra vetített idővonal, valamint a jubileumi bélyeg nagyított képe teremtett ünnepi hangulatot.

Moonlight Event Kft. munkájának köszönhetően a díszvacsorával egybekötött gálaműsorral méltóképpen ünnepelhettük meg az elmúlt 150 évet.

Szabó Balázs Bandája a színpadon. A műsort fél óras élő koncert zárta.

Életképek az állófogadásról. Az előtérben berendezett vacsora-helyszínen még volt lehetőség a beszélgetésre.

Távozáskor a vendégek, az évforduló alkalmából kiadott 2000 Ft-os emlékérmét és egy jubileumi bélyeggel ellátott borítékot tartalmazó ajándécsomagot vehettek át.

Az eredeti tervek szerint a gálaműsort a Vígszínházban A Pál utcai fiúk című előadás zárta volna, erre azonban a pandémia miatt nem kerülhetett sor. Ennek ellenére senkiben nem maradt hiányérzet az esemény után. A szervező